

**Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова**

ВАН ТЯНЬЦІ

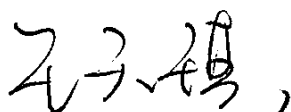
УДК 378.011.3 - 051:784]: 373.3(043.3)

**МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ
ДО ФОРМУВАННЯ ОСНОВ СПІВАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ
УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**

13. 00.02 – теорія та методика музичного навчання

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
САВЧЕНКО Регіна Анатоліївна,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова, факультет мистецтв імені
Анатолія Авдієвського, професор кафедри теорії та
методики музичної освіти хорового співу і
диригування.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, доцент
ВАСИЛЕНКО Людмила Михайлівна,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
професор кафедри теорії та методики
музичної освіти та хореографії;

кандидат педагогічних наук, доцент
СОФРОНІЙ Зоя Василівна,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, доцент
кафедри музики.

Захист відбудеться «12» квітня 2017 року о 14.00 год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.08 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ, вул. Пирогова, 9.

Автореферат розісланий «10» березня 2017 р.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

Л.І. Паньків

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. У сучасному суспільстві посилюються тенденції до глобалізації, у зв'язку з чим гостро постають питання засвоєння культурною спільнотою досягнень світової цивілізації в сполученні із завданням збереження народами своєї національної культурної спадщини. Ситуація освітнього сьогодення спричинила новий принцип взаємовідносин між Україною та Китаєм, спрямувала їх на встановлення мостів творчої співпраці і обміну надбаннями культури і освіти. Нагальна потреба суспільства, як китайського, так і українського, в генерації вчителів нового типу визначає необхідність підготовки кваліфікованих, мобільних спеціалістів, конкурентоспроможних фахівців, здатних до творчого саморозвитку.

Формування художньо-ментального досвіду майбутніх учителів мистецьких дисциплін є актуальним питанням для науки і практики України і Китаю. Ця спільна позиція зумовлена тяжінням зберегти національні коріння, традиції, етнічну самовизначеність, художні цінності, але при цьому активно вивчати художню творчість інших регіонів та народів світу. Одним з важливих методичних ресурсів у такому процесі є об'єктивно існуючі поліхудожні та полікультурні обставини підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін на факультетах мистецтв педагогічних університетів України (В. Андрущенко, І. Бех, Л. Губерський, Бу Цзиньчжи, Г. Драч, І. Зязюн, М. Каган, П. Ленський, В. Межуєв, Лінь Хай, О. Михайліченко, А. Поротті, Ей Юй Хуа та ін.).

Останнім часом з'явилися дослідження по використанню музично-педагогічного досвіду вищої школи і підготовки майбутніх учителів музики до роботи в школах Китаю і України, в яких сучасні китайські дослідники в галузі педагогічних наук (Вей Лімін, Ей Юй Хуа, Лі Цзихуа, Лінь Хай, Лянь Ін Хуа, Ма Цзюнь, Цзинь Нань, Цюй Сяо Юй, Ши Цзюнь-Бо та ін.) звертають увагу на необхідність реформування вищої школи Китаю, ознайомлення з новими освітніми технологіями зарубіжних країн, спрямованими на прищеплення загальнолюдських духовних цінностей через культурні традиції інших народів.

У галузі загальної музичної освіти культуротворчі тенденції конкретизуються у феномені музичної, зокрема співацької культури, що є провідним орієнтиром у визначенні мети музичного навчання молодших школярів (Е. Абдуллін, О. Лобова, Л. Масол, О. Ростовський, В. Усачова та ін.).

Дослідження у сфері музичної педагогіки (А. Козир, Л. Куненко, Г. Падалка, О. Реброва, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Хлебнікова, О. Хижна, В. Шультіна, та ін.), підкреслюють важливу роль хорового мистецтва і співацької діяльності дітей у цьому процесі. Вчені визнають її одним з найбільш демократичних і поширених видів музичної діяльності, здатним відбивати специфіку світосприйняття, національної свідомості, художньої ментальності особистості, а також збагачувати її духовний світ. Молодший шкільний вік визначається першою сходинкою послідовного прилучення до

основ співацької культури при належно організованому процесі музичного навчання.

Питання формування співацької культури особистості висвітлюються у працях українських і китайських авторів (В. Антонюк, Л. Василенко, Н. Гребенюк, Ван Цзяньшу, Ван Лей, Вей Лімін, Мен Фань Цзюань, Сяо Су, Фан Динь Тан, Цзінь Нань та ін.), які досліджують питання вокально-хорового навчання студентів у ВНЗ України. Водночас питання підготовки майбутніх учителів музики до оновлення музичної освіти учнів початкової школи залишаються поза увагою науковців.

На сучасному етапі не вивченим є питання підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи. Зростання значення співацької культури особистості в системі шкільної освіти стикається з недостатньо чіткою й обґрунтованою структурною організацією підготовки вчителя музики до даного виду діяльності в нових соціально-педагогічних умовах, що дозволяє окреслити низку суперечностей:

- між потребою підготовки майбутніх учителів музики, здатних успішно діяти в різних національно - культурних умовах, та недостатнім методичним забезпеченням екстраполяції набутої студентами в Україні освіти на майбутню фахову діяльність у музично-освітньому просторі своєї країни;

- між сучасними тенденціями розвитку музичної освіти, що вимагають розуміння основ співацької культури як невід'ємної складової гармонійного розвитку та різнобічного виховання молодшого школяра, та необхідністю визначення відповідної структурної організації підготовки вчителя музики до формування цього особистісного феномена;

- між новим розумінням сутності й структури основ співацької культури учнів початкової школи та зміною дидактико-методичних підходів до її формування, що актуалізує проблему наукового обґрунтування та створення відповідної методики підготовки учителя музики;

Наведені суперечності засвідчують необхідність розроблення інноваційної методики підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів до формування основ співацької культури учнів молодших школярів, що і визначило вибір теми дослідження: *«Методика підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація входить до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова і складає частину його наукового напрямку «Зміст, форми, методи і засоби підготовки майбутнього вчителя музики». Тему дослідження затверджено Вченою радою НПУ імені М. П. Драгоманова (протокол № 12 від 29 травня 2014 року).

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці методики підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи.

Об'єкт дисертаційного дослідження – процес фахової підготовки студентів факультетів мистецтв.

Предмет дослідження – методичне забезпечення підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи.

Відповідно до визначених мети, об'єкта, предмета дослідження у дисертації передбачається розв'язання таких **завдань**:

- вивчити стан досліджуваної проблеми на теоретичному та практичному рівнях;

- уточнити поняття «підготовка студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи», визначити зміст та особливості даного виду підготовки;

- розкрити змістовну сутність формування основ співацької культури молодших школярів;

- розробити та теоретично обґрунтувати компонентну структуру підготовки майбутнього учителя музики до формування ОСК молодших школярів, виявити критерії, показники і рівні готовності майбутніх фахівців до означеного виду діяльності;

- обґрунтувати методичні засади підготовки студентів до формування основ співацької культури учнів молодшого шкільного віку;

- розробити педагогічну модель та поетапну методику підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи та експериментально перевірити її ефективність.

Теоретико-методологічною основою дослідження слугували наукові ідеї в галузі філософії, педагогіки, психології, мистецтвознавства: висвітлення багатозначності феномену культури (В. Андрущенко, Ю. Борєв, Л. Губерський, І. Зязюн, М. Каган, Б. Лихачов, В.Лутай, І.Матюша, О. Михайліченко, Мен Цзі, Сюнь Цзі та ін.); теорія «діалогу культур» та концепція полікультурної освіти (М. Бахтін, В. Біблер, М. Бубер, О. Кучмій, В. Межуєв та ін.); аналіз ролі мистецтва в становленні особистості (Е.Абдуллін, Б. Асаф'єв, Л. Виготський, Б. Лихачов, Г. Падалка, О. Рудницька, В. Сухомлинський, О. Щолокова, Б.Яворський та ін.); дослідження в галузі психолого-педагогічного аналізу загальних та спеціальних здібностей (Л. Бочкарьов, І. Зязюн, Г. Костюк, Б.Теплов, В. Ражніков, С. Рубінштейн та ін.); філософії музики (Л. Тарапата-Більченко, Конфуцій та ін.); музично-психологічні та загально педагогічні дослідження (Н. Гузій, В. Медушевський, Є. Назайкінський, А. Хуторской та ін.); питання формування співацької культури (В. Антонюк, Л. Василенко, Ван Цзяньшу, Ван Лей, Вей Лімін, Н.Гребенюк, Мен Фань Цзюань, Сяо Су, Фан Динь Тан, Цзінь Нань та ін.); праці з методики викладання музики в загальноосвітній школі та підготовки вчителя музики (Е.Абдуллін, О. Апраксіна,

Н. Гуральник, Д. Кабалевський, А. Козир, О. Лобова, Л. Масол, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, О. Ростовський, О. Рудницька, З. Софроній, О. Хижна, Л. Хлебнікова, В. Шульгіна, О. Щолокова, Д. Юник та ін.).

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань було використано загальнонаукові **методи** дослідження:

- *теоретичні*: аналіз філософсько-естетичної, культурологічної, психолого-педагогічної, навчально-методичної літератури з проблеми дослідження китайських, українських та авторів ближнього зарубіжжя; класифікація та порівняння, систематизація та узагальнення теоретичного матеріалу, аналіз нотного матеріалу, теоретичне і графічне моделювання;

- *емпіричні*: спостереження, опитування, анкетування, бесіди, тестування, інструктаж, демонстрування, наочна ілюстрація, обговорення, експертні оцінки, експрес-інтерв'ю, завдання на самооцінку; педагогічне тестування; оцінювання аудіо- та відеозаписів хорового співу; експеримент (констатувальний, формувальний);

- *статистичні*: математична обробка отриманих експериментальних результатів (якісний і кількісний порівняльний аналіз реального стану і динаміки отриманих даних), застосування формул середніх показників, доведення результативності експериментальної роботи за коефіцієнтом Фішера.

Наукова новизна дисертації полягає у цілісному аналізі теоретичного та практичного дослідження підготовки студентів з КНР до формування основ співацької культури учнів початкової школи в процесі їх музично-педагогічної підготовки у вищих навчальних закладах України.

Вперше:

- науково обґрунтовано методику підготовки студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи;

- розроблено компонентну структуру і методичну модель підготовки студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи, поетапну методику її опанування; критерії, показники сформованості означеного феномена;

- визначено й обумовлено комплекс методів і прийомів формування основ співацької культури молодших школярів.

Уточнено поняття «підготовка майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи» та його сутність в процесі фахової підготовки студентів з КНР; систематизовано методичні підходи і принципи цього напрямку фахової підготовки студентів.

Подальшого розвитку набули засоби комплексної діагностики стану фахової підготовки студентів з КНР, на основі яких визначено рівні сформованості даного напрямку підготовки; *розширено* теоретико-методологічне підґрунтя для реалізації принципів забезпечення культуровідповідності і опори на національно-культурні традиції навчання майбутніх учителів музики в системі педагогічних університетів.

Практичне значення результатів дослідження полягає: в розробці методики підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи, яка може бути застосована в українській і китайській музичній освіті; можливості застосування запропонованої методики діагностування ступеня готовності майбутнього учителя музики до професійної діяльності. Систематизація музично-педагогічних знань, умінь, навичок, одержаних студентами на факультетах мистецтв педагогічних університетів, дозволяє інтегрувати їх в освітнє середовище КНР з урахуванням національних, ментальних, освітніх та культурних особливостей. Матеріали теоретичного та експериментального розділів дослідження можуть бути використані викладачами вищих мистецьких навчальних закладів у процесі вокально-хорової підготовки студентів музично-педагогічних спеціальностей, а також в системі післядипломної освіти вчителів музики.

Результати дослідження **впроваджено** в навчально-виховний процес Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (акт про впровадження від 27.04.2016 р. № 4384), Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (акт про впровадження від 12. 04. 2016р. № 13), Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського (акт про впровадження від 11.04.2016р. № 672/18).

Дослідження охоплювало 302 студенти й 26 викладачів вищих музично-педагогічних навчальних закладів. У основній частині дослідної роботи взяло участь 77 студентів-іноземців 3-4 курсів та 12 викладачів методики музичного виховання та вокально-хорових дисциплін.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення, результати дослідження обговорювались та здобули схвальну оцінку на Міжнародних та Всеукраїнських конференціях: Міжнародній науковій конференції «Мистецька освіта: від спадкоємності епох до новітніх технологій» (м. Мелітополь 2014 р.); «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (м. Одеса, 16-17 лютого 2015 р.); VI Міжнародній науково-практичній конференції «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» (м. Київ, 2015 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Педагогічні ідеї Софії Русової у контексті сучасної освіти» присвяченій 160-річчю від дня народження С. Русової (м.Чернігів 18-19 лютого 2016 року); Міжнародній науково-практичній конференції «Мистецька освіта в контексті глобалізації та полікультурності» (м. Полтава, 7-8 квітня 2016 року), II Міжнародній науково-практичній конференції «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття» (м. Київ, 14-15 квітня 2016 року); щорічних звітних науко-практичних конференціях професорсько-викладацького складу, аспірантів і докторантів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (м. Київ, 2013-2016 рр.).

Публікації. Основні теоретичні положення та результати дослідження висвітлені в 6 одноосібних публікаціях автора, 5 з яких у наукових фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації складає 221 сторінку. Обсяг основного тексту – 173 сторінки. У роботі подано 12 таблиць, 4 рисунка, що займають 9 сторінок основного тексту. Список використаних джерел охоплює 230 найменувань, із них 9 – іноземною мовою.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, окреслено його методологічну та теоретичну основу, охарактеризовано методи дослідної роботи, висвітлено її наукову новизну та практичне значення, а також наведено дані про апробацію і впровадження результатів дослідно-експериментальної роботи.

Перший розділ – *"Теоретичні основи професійної підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи"*- присвячений: розгляду особливостей підготовки майбутніх учителів музики до музичного навчання школярів в Україні та КНР; розкриттю сутності поняття «основи співацької культури молодших школярів» та компонентної структури підготовки майбутніх вчителів музики до формування означеного феномена.

Теоретичні основи проблеми підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури молодших школярів складають наступні концептуальні положення і наукові досягнення: теоретико-методологічні та методичні засади професійної підготовки вчителів музики в Україні та КНР; національна парадигма філософії освіти під кутом зору багатогранного розуміння культури як соціально-історичного феномена науки і практики; ідеї сучасного українського виховання і гуманістичної педагогіки як основи національного виховного ідеалу, ментальності і культури українського и китайського народів, що виховуються в умовах етнокультурного середовища засобами музичного фольклору.

Одним з важливих методичних ресурсів у такому процесі є об'єктивно існуючі поліхудожні та полікультурні обставини підготовки майбутніх учителів музики на факультетах мистецтв педагогічних університетів України.

У галузі загальної музичної освіти культуротворчі тенденції конкретизуються у феномені музичної, зокрема співацької культури школярів, що є провідним орієнтиром у визначенні мети музичного навчання. Молодший шкільний вік є першою сходинкою послідовного прилучення до основ співацької культури при належно організованому процесі музичного навчання дітей. Спираючись на здобутки української вокально-педагогічної спадщини та сучасні дослідження в галузі вокального мистецтва, ми розглядаємо основи

співацької культури (ОСК) молодших школярів як здатність до втілення художньо-образного змісту вокально-хорового твору шляхом використання сукупності елементарних знань з вокально-хорового мистецтва та виконавських навичок.

Розгляд сутності основ співацької культури молодших школярів та аналіз професійних функцій учителя музики стосовно даного напрямку дозволив трактувати *«підготовку майбутнього учителя музики до формування основ співацької культури молодших школярів»* як усвідомлений активно-діяльнісний процес, що включає оволодіння сумою спеціальних теоретичних знань і практичних навичок, поглибленого ознайомлення з методичними основами та інноваційними технологіями співацького мистецтва, формування музично-педагогічних і творчих співацько-виконавських якостей особистості майбутнього учителя музики. Результатом такого процесу є готовність майбутнього учителя музики, що включає в себе особистісні (мотиви і інтереси) і професійні (знання і вміння) якості особистості, які забезпечують здатність до створення умов для спільної музичної діяльності молодших школярів, спрямованої на формування основ співацької культури.

Визначено структурні компоненти підготовки майбутніх учителів музики до формування ОСК молодших школярів, а саме: *мотиваційний* (позитивне ставлення до професії, інтерес до неї та інші достатньо стійкі професійні мотиви); *професійно-особистісний* (знання і уявлення про особливості та умови професійної діяльності, її вимоги до особистості); *когнітивно-діяльнісний* (володіння способами і прийомами професійної діяльності, необхідними знаннями, навичками, вміннями, процесами аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення); *фахово-креативний* (наявність креативних здібностей в різних напрямках музичної діяльності, необхідних для роботи вчителя музики, наявність ініціативності у реалізації креативного потенціалу студента, ступінь розвитку творчої уяви та фантазії).

У другому розділі - *«Методологічні засади підготовки студентів до формування основ співацької культури учнів молодшого шкільного віку»*- розглядаються провідні наукові підходи, педагогічні принципи та умови підготовки майбутніх фахівців до формування основ співацької культури учнів початкової школи; обґрунтовується розроблена автором організаційно-методична система підготовки студентів до формування ОСК дітей молодшого шкільного віку, подається її структурна модель.

Пріоритетними *підходами* до розв'язання визначеної проблеми встановлено: гуманістичний, полікультурний, інформаційний, системний, особистісно-орієнтований, компетентнісний. Реалізація цих підходів передбачає розв'язання протиріч між протилежностями, що виявляються в процесі підготовки студентів до формування ОСК дітей молодшого шкільного віку та передбачає дотримання таких пар *принципів* навчання, що доповнюють один одного:

- демократизації і культуровідповідності, що передбачають забезпечення єдності у формуванні, з одного боку, оригінальності і самостійності оціночних позицій студентів, з іншого – засвоєння стандартів світової та національної культури;

- інтеграції і автономізації, що спрямовують на посилення міждисциплінарних зв'язків з одночасним збереженням професійної специфіки у підготовці майбутніх учителів музики;

- діалогізації і індивідуалізації, що визначають необхідність досягнення партнерських відносин між суб'єктами навчання при збереженні самобутності кожної особистості;

- наукової інноваційності та практичної орієнтованості, що означають поєднання відповідності змісту підготовки актуальним досягненням сучасної науки і музичного мистецтва з одночасним усвідомленням практично-прикладного значення.

Обґрунтовано *педагогічні умови*, при яких підготовка студентів з КНР до формування основ співацької культури учнів початкової школи має бути успішною, а саме:

- вдосконалення організаційно-методичного забезпечення навчального процесу з урахуванням особливостей попередньої підготовки студентів, специфіки їх художнього менталітету і сприйняття змісту навчання;

- застосування в навчальному процесі комплексу сучасних технічних засобів навчання (ТЗН) та інформаційних комп'ютерних технологій (ІКТ), які відповідають актуальним науково-педагогічним та музично-практичним досягненням у галузі методики музичного навчання дітей молодшого шкільного віку;

- вдосконалення особистісних якостей (педагогічних, комунікативних, виконавських) майбутніх учителів музики.

Експериментальна модель підготовки студентів до формування ОСК молодших школярів охоплює зміст і послідовність дидактичних складових: мети, змісту навчального процесу, наукових підходів, принципів, умов, компонентів, критеріїв, етапів, форм, методів, рівнів сформованості досліджуваного феномена, кінцевого результату – готовності майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи (Рис.1).

У третьому розділі – *«Дослідно-експериментальна перевірка ефективності впровадження методики підготовки майбутніх учителів музики до формування ОСК дітей молодшого шкільного віку»*- розкрито зміст критеріально-рівневої системи оцінювання готовності майбутніх учителів музики з КНР; подано діагностику стану готовності студентів до формування ОСК учнів молодшого шкільного віку, розкрито поетапну формувальну методику та результати її впровадження.

У структурі підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури молодших школярів виокремлено *мотиваційний*

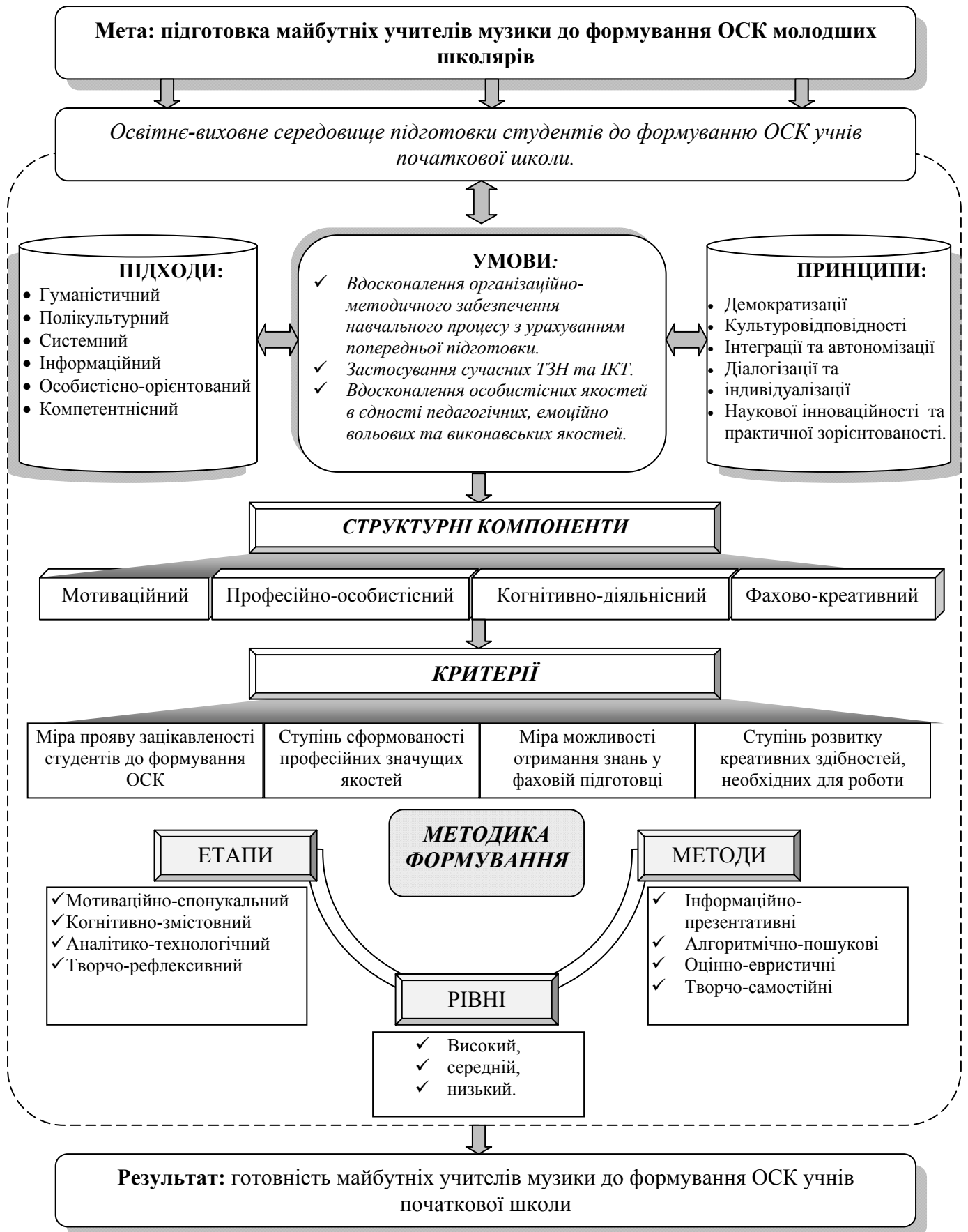

Рис.1. Організаційно-методична модель підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи.

компонент (позитивне ставлення до професії, інтерес до неї та інші достатньо стійкі професійні мотиви); *професійно-особистісний* (знання і уявлення про особливості та умови професійної діяльності, її вимоги до особистості); *когнітивно-діяльнісний* (володіння способами і прийомами професійної діяльності, необхідними знаннями, навичками, вміннями, процесами аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення.); *фахово-креативний* (наявність креативних здібностей в різних напрямках музичної діяльності, необхідних для роботи вчителя музики, наявність ініціативності у реалізації креативного потенціалу студента, ступінь розвитку творчої уяви та фантазії).

Критерієм *мотиваційного* компонента визначено міру прояву зацікавленості студента до формування ОСК учнів початкової школи. Показники: інтерес до співацької діяльності та бажання працювати учителем музики; усвідомлення значущості співацької діяльності та активність у досягненні навчальних результатів.

Критерієм *професійно-особистісного* компонента визначено ступінь сформованості професійно-значущих педагогічних якостей (емпатія, комунікативність, рефлексія, морально-вольові якості). Показники: здатність до вільного оперування інформацією і вміння міжособистісного та професійного спілкування; вміння подавати інформацію з урахуванням потреб дитячої аудиторії; вміння оцінювати і аналізувати власну музично-педагогічну і співацьку діяльність (самодіагностика).

Критерієм *когнітивно-діялісного* компонента визначено міру можливості отримання знань у фаховій підготовці (даний критерій об'єднує когнітивні і діяльнісні складові і визначає обізнаність студентів у різних видах підготовки – музично-теоретичній, методичній, виконавській). Показники: здатність до оволодіння музично - педагогічними знаннями, вміннями, педагогічними технологіями; здатність прогнозувати свої дії і дії інших, з огляду на загальнокультурний, музично-навчальний розвиток.

Критерієм *фахово-креативного* компонента - ступінь розвитку у студентів креативних здібностей, необхідних для роботи учителя музики. Показники: наявність ініціативності в реалізації креативного потенціалу, розвиток творчої уяви і фантазії, схильність до творчого застосування новаторських засобів на уроках музики (методів і прийомів).

Відповідно до змісту структурних компонентів, критеріїв і показників готовності студентів до формування ОСК учнів початкової школи було розроблено три рівні сформованості досліджуваного феномена, в яких враховувалася базова освіта студентів з КНР, а саме: високий, середній, низький.

Високий (творчий) рівень. Студенти мають ярко виражений, емоційно забарвлений *мотиваційний компонент* даного напрямку підготовки: відрізняються посиленням інтересом до діяльності учителя музики та співацької діяльності, усвідомлюють її значущість у професійній діяльності; проявляють себе як соціально активні особистості, які мають сталу потребу і особистісно-

обумовлену установку на постійне фахове зростання. *Професійно-особистісний компонент* характеризується достатньо розвиненими педагогічними якостями: любов'ю та повагою до дітей, високим або середнім розвитком емпатії, високим рівнем комунікативних умінь, адекватною самооцінкою, які проявляються в активному навчальному спілкуванні. *Когнітивно-діяльнісний компонент* характеризується системністю і ґрунтовністю фахових знань та їх дієвістю у музично-теоретичній, виконавській та методичній підготовці; бажанням переносити нові знання та творчо їх переосмислювати у процесі роботи з молодшими школярами. *Фахово-креативний компонент* характеризується високим ступенем розвитку творчої активності і ініціативності студентів; високим ступенем розвитку творчої уяви і фантазії; високим рівнем прояву засобів музично-педагогічного новаторства та його творчого впровадження на уроках музики.

Середній (продуктивний) рівень. До нього ми відносили студентів, які мають початкову вокально-хорову підготовку. *Мотиваційний компонент* виражається: відносно стійким інтересом до співацької діяльності (більше на теоретичному, словесному рівні) і проявляється у тих випадках, коли навчальні завдання вдається добре опанувати; ступінь особистісної потреби у співацькому самовдосконаленні недостатньо виразний і переконливий. *Професійно-особистісний компонент* має переважно теоретичну спрямованість і характеризується педагогічними якостями: позитивним ставленням до дітей, середнім розвитком емпатії та комунікативних умінь, адекватною або заниженою самооцінкою, які недостатньо активно реалізуються у навчальному спілкуванні. *Когнітивно-діяльнісний компонент* характеризується середнім рівнем сформованості фахових знань та їх дієвістю у музично-теоретичній, виконавській та методичній підготовці; використання співацького досвіду у виконавських формах здійснюється частково і потребує додаткових інструкцій і стимуляції з боку викладача. *Фахово-креативний компонент* піддається розвитку, креативні здібності динамічно рухливі і можуть стимулювати ініціативність; ступінь розвитку творчої уяви і фантазії потребує додаткової стимуляції і саморозвитку; студент має недостатньо розвинені креативні вміння, що викликає певні утруднення творчо застосовувати їх у співацькій діяльності на уроках музики.

Низький (пасивний) рівень. До цього рівня зараховано студентів без попередньої вокально-хорової підготовки (базова освіта – музична школа). Студенти мають занижений *мотиваційний компонент*: нестійкий інтерес до співацької діяльності (переважає інтерес до інструментально-виконавської, музично-педагогічної діяльності та ін.); студенти не проявляють потреби у співацькому самовдосконаленні. *Професійно-особистісний компонент* слабо розвинутий, педагогічні якості характеризуються байдужим ставленням до дітей, низьким та дуже низьким розвитком емпатії та комунікативних умінь, неадекватною самооцінкою, що не дозволяє студентові реалізовуватись у навчальному спілкуванні. *Когнітивно-діяльнісний компонент* характеризується

недостатнім рівнем базових знань та відсутністю фахових умінь та навичок у музично-теоретичній, виконавській та методичній підготовці, що потребує підтримки викладача і внесення коректив у співацьку діяльність студента. *Фахово-креативний компонент*: нерозвинені креативні здібності та ініціативність; творча уява і фантазія потребують посилення продуктивності, дієвості; недостатні вміння та фаховий досвід для творчого застосування у різних формах вокально-хорової роботи на уроці музики.

Визначені критерії, їх показники, а також сформульовані на їх основі рівні готовності студентів до формування ОСК дітей молодшого шкільного віку, слугували розробці методики діагностування, яка передбачала використання чотирьох серій діагностичних методик відповідно до виділених критеріїв.

Констатувальний експеримент виявив існуючі рівні готовності студентів з КНР до означеної проблеми: більшість студентів має середній рівень – 54%; представники низького рівня складають – 38,5%, високий рівень готовності демонструють 7,5% респондентів. Отримані результати виявили протиріччя між низькою мотивацією (присутня у 34,2% респондентів) обраної професії і навчанням за музично-педагогічною спеціальністю; недостатнє розуміння студентами повноти професійних якостей, якими має володіти учитель музики (низький рівень у 32,6%), недостатню орієнтацію в різновидах співацько-виконавських прийомів і способів розкриття музичного образу (48,9%), відсутність необхідного досвіду у функціонуванні співацьких умінь і готовності до співацько-хорової взаємодії.

Поетапна методика формувального етапу дослідження складається з чотирьох етапів.

Перший – *мотиваційно-спонукальний*, який проводився на заняттях з методики музичного виховання, спрямовано на формування мотиваційно-потребової установки студентів щодо формування ОСК молодших школярів. Застосовувалася група *інформаційно-презентативних методів* музичного навчання: емоційного стимулювання співацько-освітньої діяльності; метод виявлення подібності й відмінності; метод ідентифікації; музичного узагальнення інформації; створення ситуацій пізнавальної дискусії; метод інкультурації; медіа освіти.

Другий, *когнітивно-змістовний етап*, що проводився на заняттях з хорового класу, постановки голосу, хорового диригування та практикуму – підпорядковано формуванню накопичувальної бази програмного пісенного репертуару, обсягу професійних знань з означеної проблеми з метою їх активізації в рефлексивній діяльності майбутніх вчителів музики та подальшій трансформації у педагогічну діяльність. На цьому етапі застосовувалася група *алгоритмічно-пошукових методів* музичного навчання: залучення студентів до аналізу ситуацій, осмислення варіантів презентації музичного матеріалу з урахуванням власних можливостей, застосування “мозкового штурму”; синектика; метод стимуляції запам’ятовування навчального матеріалу;

конструювання понять – для систематизації термінологічно-понятійної бази знань; демонстрації; медіа-освіти (метод проведення художніх аналогій між вокально-хоровими творами та творами літературного, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, метод ознайомлення з відомостями з життя композиторів, з умовами створення вокальних творів та їх характерними ознаками).

Третій – *аналітико-технологічний етап* передбачає формування адекватної самооцінки власного співацько-виконавського досвіду, уміння подавати інформацію з урахуванням потреб дитячої аудиторії. На заняттях з хорового диригування, постановки голосу, хорового співу, педагогічної практики використовувалася *оцінно-евристична* група методів музичного навчання: індивідуальний тренінг; гра-імітація; моделювання конкретних ситуацій репетиційної роботи на уроці музики; самоспостереження; ескізне опрацювання вокально-хорових творів; збагачення комунікативних умінь; інструктаж; творчі завдання; методи медіа-освіти (візуально-статичної і динамічно-звукової інформації різних типів: використання текстів, малюнків, графічного зображення об'єктів; аудіювання, музичного матеріалу, анімації, мультиплікації, кіно- і відео фрагментів, ознайомлення з мульти-медійними програмами з музики та ін.).

На четвертому, *творчо-рефлексивному етапі*, у дисциплінах вокально-хорового циклу та педагогічній практиці, відбувалася самореалізація майбутнього фахівця, що виражалось в проектуванні інтерпретаційно-виконавських варіантів вокально-хорових творів та втілення їх у шкільну практику. Орієнтувальні аспекти навчання на цьому етапі мали на меті вирішення таких завдань: активізувати творчі прояви студентів шляхом створення оригінальної виконавської та вербальної інтерпретації; удосконалити здатність до імпровізації; формувати оптимальний індивідуальний стиль керівництва ОСК школярів. Застосовувалася група *творчо-самостійних методів*: диригентська інтерпретація пісень шкільного репертуару; самостійне проектування навчально-виховних ситуацій; рольове проектування; розв'язання педагогічних задач із подальшим оцінюванням виконаної роботи; круглий стіл; методи медіа - освіти (*метод* використання комп'ютерних проєктів інформаційного, дослідницького, творчого спрямування, *метод* унаочнення музичних знань про творчість композитора, залучення до створення музики у стилі розучуваних творів за допомогою комп'ютерного «нотного редактора»).

Порівняльний аналіз даних початкового (констатувального) та прикінцевого діагностичних зрізів показав, що в підготовці студентів експериментальної групи до формування ОСК учнів початкової школи відбулися більш істотні зрушення, ніж у КГ: вищого, творчого рівня в ЕГ досягло 29,5%, а в КГ – 8,5%; середнього, продуктивного рівня в ЕГ досягло 58,2%, у КГ – 54,0%; на низькому, пасивному рівні в ЕГ залишилося 15,9% респондентів, а в КГ не покращали свої результати 37,5% (табл.1).

Динаміка розвитку готовності студентів до формування основ співацької культури молодших школярів до і після формувального етапу експериментальної роботи (у%)

Компоненти	Групи	Рівні								
		Початок			Кінець			Динаміка		
		В	С	Н	В	С	Н	В	С	Н
Мотиваційний	КГ	6	46	48	10	60	30	+4	+14	-18
	ЕГ	5,5	43,6	50,9	25,5	60	14,5	+20	+16,4	-36,4
Професійно-особистісний	КГ	6	46	48	10	56	34	+4	+10	-14
	ЕГ	5,5	45,4	49,1	29,1	52,7	18,2	+23,6	+7,3	-30,9
Когнітивно-діяльнісний	КГ	4	34	62	8	46	46	+4	+12	-16
	ЕГ	1,8	36,4	61,8	25,5	60	14,5	+23,7	+23,6	-47,3
Фахово-креативний	КГ	4	42	54	6	54	40	+2	+12	-14
	ЕГ	3,6	41,8	54,6	23,6	60	16,4	+20	+18,2	-38,2
Середній показник	КГ	5	42	53	8,5	54	37,5	+3,5	+12	-15,5
	ЕГ	4,1	41,8	54,1	25,9	58,2	15,9	+21,8	+16,4	-38,2

Якісний аналіз засвідчив, що у студентів, які навчались за експериментальною методикою, суттєво збагатились музична ерудиція та методична грамотність, готовність до налагодження професійно-комунікативних зв'язків; більшість студентів цієї групи оволоділа методиками застосування сучасних ТЗН та ІКТ, навичками самостійної роботи над репертуаром, його інтерпретацією, основами технології роботи з хором колективом молодших школярів.

Результати експериментальної роботи було перевірено за допомогою методів математичної статистики: обчислення середнього арифметичного, підрахунки відсоткових співвідношень, χ^2 – критерій Пірсона при визначенні значущості різниць. Сукупність цих методів забезпечувала об'єктивність та достовірність отриманих результатів дослідження.

Результати формувального експерименту засвідчили ефективність та дієвість застосованої методики підготовки майбутніх учителів музики до формування ОСК учнів початкової школи.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи, що знайшло відображення у розробці відповідної методики навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. Теоретико-методологічний аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження та результати проведеного експериментального дослідження дали змогу зробити певні висновки і теоретично обґрунтувати рівень підготовки студентів до формування ОСК учнів початкових шкіл, що допомогло засвідчити реалізацію мети, підтвердити правомірність основних положень та ефективність розв'язання дослідних завдань, відповідно до яких зроблено наступні **висновки**:

1. Теоретичні основи проблеми підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури молодших школярів складають наступні концептуальні положення і наукові досягнення: теоретико-методологічні та методичні засади професійної підготовки вчителів музики в Україні та КНР; національна парадигма філософії освіти під кутом зору багатогранного розуміння культури як соціально-історичного феномену науки і практики; ідеї сучасного українського виховання і гуманістичної педагогіки як основи національного виховного ідеалу, ментальності і культури українського і китайського народів, що виховуються в умовах етнокультурного середовища засобами музичного фольклору.

2. Спираючись на здобутки української вокально-педагогічної спадщини з формування основ співацької культури молодших школярів та вивчивши сучасні зарубіжні дослідження в галузі вокального мистецтва, ми розглядаємо основи співацької культури (ОСК) молодших школярів як здатність до втілення художньо-образного змісту вокально-хорового твору шляхом використання сукупності елементарних знань з вокально-хорового мистецтва та виконавських навичок.

Розгляд сутності поняття “основи співацької культури молодших школярів” та аналіз професійних функцій вчителя музики стосовно даного напрямку дозволив визначити *підготовку майбутнього вчителя музики до формування основ співацької культури молодших школярів як усвідомлений активно-діяльнісний процес, що включає оволодіння сумою спеціальних теоретичних знань і практичних навичок, поглибленого ознайомлення з методичними основами та інноваційними технологіями співацького мистецтва, формування музично-педагогічних і творчих співацько-виконавських якостей особистості майбутнього учителя музики*. Результатом такого процесу є готовність майбутнього вчителя музики до музично-педагогічної діяльності, що включає в себе особистісні (мотиви і інтереси) і професійні (знання і вміння) якості індивіда, які забезпечують здатність до

створення умов для спільної музичної діяльності молодших школярів, спрямованої на формування основ співацької культури.

3. Співацька культура молодших школярів, як багатофункціональна й багаторівнева структура, базується на наукових підходах: гуманістичному, полікультурному, інформаційному, системному, особистісно-орієнтованому, компетентнісному, використання яких орієнтує на планомірне розташування пов'язаних один з одним змістових музично-освітніх елементів моделі підготовки майбутнього вчителя до означеного виду діяльності і визначає функціональну доцільність її запровадження.

Визначено *принципи* підготовки студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи, до яких віднесено такі: демократизації і культуровідповідності; інтеграції і автономізації; діалогізації і індивідуалізації; наукової інноваційності та практичної орієнтованості.

Обґрунтовано *педагогічні умови*, при яких підготовка студентів з КНР до формування основ співацької культури учнів початкової школи буде більш успішною, а саме: вдосконалення організаційно-методичного забезпечення навчального процесу з урахуванням особливостей їх попередньої підготовки, специфіки художнього менталітету і сприйняття змісту навчання; застосування в навчальному процесі комплексу сучасних ТЗН і ІКТ, які відповідають актуальним науково-педагогічним та музично-практичним досягненням в області методики музичного виховання дітей молодшого шкільного віку; вдосконалення особистісних якостей майбутнього вчителя музики.

4. Розроблено компонентну *структуру* підготовки майбутнього учителя музики до формування ОСК молодших школярів, яку складають мотиваційний, професійно-особистісний, когнітивно-діяльнісний, фахово-креативний компоненти з відповідними критеріями та показниками готовності. *Критерієм мотиваційного* компонента визначено міру прояву зацікавленості студента до формування ОСК учнів початкової школи (показники: інтерес до співацької діяльності і бажання працювати учителем музики; усвідомлення значущості співацької діяльності в професійній діяльності і активність у досягненні навчальних результатів). *Критерієм професійно-особистісного* компонента – ступінь сформованості професійно-значущих педагогічних якостей, таких як емпатія, комунікативність, рефлексія, морально-вольові та ін. (показники: здатність до вільного оперування інформацією і вміння міжособистісного та професійного спілкування; вміння подавати інформацію з урахуванням потреб дитячої аудиторії; вміння оцінювати і аналізувати власну музично-педагогічну і співацьку діяльність (самодіагностика). *Критерієм когнітивно-діялісного* компонента визначено міру отримання знань у музично-педагогічній підготовці, що об'єднує когнітивні і діяльнісні складові навчальної діяльності студента і визначає обізнаність майбутніх учителів у різних видах музично-педагогічної підготовки – музично-теоретичній, методичній, виконавській (показники: здатність до оволодіння музично-педагогічними знаннями, вміннями, педагогічними технологіями; здатність прогнозувати свої дії і дії

інших з огляду на загальнокультурний, музичний та навчальний розвиток). *Критерієм фахово-креативного* компонента – ступінь розвитку у студентів креативних здібностей, необхідних для роботи учителя музики (показники: наявність ініціативності в реалізації творчого потенціалу, розвиток уяви і фантазії, схильність до творчого застосування новаторських засобів на уроках музики (методів і прийомів).

Відповідно до змісту структурних компонентів, критеріїв і показників досліджуваного явища було розроблено *рівні* готовності майбутніх учителів музики до формування співацької культури учнів молодших класів: високий (творчий), середній (продуктивний), низький (пасивний).

Констатувальний експеримент виявив наступне: більшість студентів має середній рівень означеної підготовки – 54%, представники низького рівня складають – 38, 5%, високий рівень зафіксовано у 7,5% респондентів.

5. Практична реалізація підготовки студентів до формування ОСК молодших школярів забезпечується в дослідженні на основі експериментальної моделі, яка наочно описує цей процес та складається з поєднання основних його елементів. В моделі конкретизовано мету, провідні підходи, принципи, педагогічні умови, структурні компоненти, методичне забезпечення (етапи й методи), рівні сформованості феномену. Очікуваним результатом визначено підготовленість майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи.

Поетапна методика формувального етапу дослідження складається з чотирьох етапів: *мотиваційно-спонукального*, орієнтованого на формування мотиваційно-потребової установки студентів щодо формування ОСК молодших школярів; *когнітивно-змістовного*, спрямованого на формування накопичувальної бази програмного пісенного репертуару, обсягу професійних знань з означеної проблеми; *аналітико-технологічного*, що передбачає формування адекватної самооцінки власного співацько-виконавського досвіду, вміння подавати інформацію з урахуванням потреб дитячої аудиторії; *творчо-рефлексивного*, на якому формується особистісна самореалізація майбутнього фахівця, що виражається в проектуванні інтерпретаційно-виконавських варіантів вокально-хорових творів та втілення їх в шкільну практику. Така побудова навчально-виховного процесу обумовлює поетапне використання навчальних *методів* від інформаційно-презентативних на першому етапі педагогічної роботи до методів алгоритмічно-пошукових – на другому, оцінно-евристичних – на третьому і творчо-самостійних – на четвертому.

Результативність впровадження розробленої методики підтверджена в ході природного педагогічного експерименту, в основі якого вхідне та кінцеве вивчення динаміки формування досліджуваного феномена. Отримані під час формувального етапу результати дозволяють зробити висновок про ефективність упровадженої методики підготовки майбутніх учителів музики до формування співацької культури учнів початкової школи. Ефективність

запропонованої поетапної методики підтвердилася математико-статистичною перевіркою за критерієм Пірсона.

Проведене дослідження не вичерпує багатогранності теоретичних і практичних пошуків розв'язання проблеми підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів. Подальшої уваги дослідників потребує вивчення специфічних особливостей формування співацької культури учнів середніх та старших класів, розвитку інтегративних процесів у дисциплінах загальноосвітнього, педагогічного та музичного циклу; забезпечення інтеграції вокально-хорової та фортепіанної підготовки майбутніх учителів музики.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Ван Тяньці. Формування основ співацької культури молодших школярів у роботі над музичним образом твору /Тяньці Ван. //Теорія і методика мистецької освіти : Збірник наукових праць [ред. колегія О. П. Щолокова та ін.] – К.:Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 16(21). – Серія 14. – С. 140-142.

2. 3. Ван Тяньці. Критерії та показники діагностики основ співацької культури молодших школярів./ Тяньці Ван //Педагогіка та психологія: збірник наукових праць/ за ред.: І.Ф.Прокопенка, С.Т.Золотухіної. – Х.: Вид-во ТОВ “Щедра садиба плюс”, 2015. – Вип.49. – С. 321-326.

3. Ван Тяньці. Зміст критеріально - рівневої системи оцінювання Готовності майбутніх учителів музики КНР до формування основ співацької культури учнів початкових шкіл Китаю / Тяньці Ван // Наукові записки: Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укл. Л. Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Випуск 128. – (Серія: педагогічні та історичні науки). – С.11-17.

4. Ван Тяньці. Діагностика підготовленості майбутніх учителів музики КНР до формування основ співацької культури молодших школярів / Тяньці Ван //Вісник Чернігівського нац. пед. у-ту імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М. О. – Чернігів: ЧНПУ, 2016. – Вип. 135. – (Серія: Педагогічні науки). - С. 76 - 79.

5. Ван Тяньці. Поетапна методика підготовки майбутнього вчителя музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи / Тяньці Ван // Вісник Луганськ. нац. пед. у-ту імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. Частина II – № 2 (299). – 2016. – С. 120-127.

6. Ван Тяньци. Теоретические позиции экспериментального исследования по формированию основ певческой культуры младших школьников /

Тяньці Ван // Педагогика и современность. – Таганрог, 2015. – № 2(16). ISSN 2304 – 9065. – С. 44-47.

Анотації

Ван Тяньці. Методика підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 – теорія і методика музичного навчання. – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2017.

У дисертації досліджено проблему підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи: проаналізовано стан розробленості досліджуваної проблеми в музично-педагогічній науці і практиці; розкрито змістовну сутність формування основ співацької культури дітей молодшого шкільного віку; уточнено дефініцію поняття «підготовка студентів до формування основ співацької культури учнів початкової школи»; розроблено та теоретично обґрунтовано компонентну структуру, виявлено критерії, показники і рівні готовності майбутніх фахівців; запропоновано експериментальну модель підготовки студентів до формування основ співацької культури молодших школярів в єдності мотиваційного, професійно-особистісного, когнітивно-діяльнісного та фахово-креативного компонентів.

Обґрунтовано і розроблено методичні засади підготовки студентів до формування основ співацької культури молодших школярів, що базуються на наукових підходах: гуманістичному, полікультурному, інформаційному, системному, особистісно-орієнтованому, компетентнісному.

Розроблено та експериментально перевірено поетапну методику підготовки майбутніх учителів музики до формування основ співацької культури учнів початкової школи, що складається з чотирьох етапів: мотиваційно-спонукального, когнітивно-змістовного, аналітико-технологічного, творчо-рефлексивного. Така побудова навчально-виховного процесу обумовила поетапне використання навчальних методів від інформаційно-презентативних на першому етапі педагогічної роботи до методів алгоритмічно-пошукових – на другому, оцінно-евристичних – на третьому і творчо-самостійних – на четвертому.

Ключові слова: майбутній учитель музики, основи співацької культури, учні початкової школи, методика підготовки.

Ван Тяньци. Методика подготовки будущих учителей музыки к формированию основ певческой культуры учеников начальной школы. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика музыкального обучения. –

Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. – Киев, 2017.

В диссертации исследована проблема подготовки будущих учителей музыки к формированию основ певческой культуры учащихся начальной школы: проанализировано состояние разработанности исследуемой проблемы в музыкально-педагогической науке и практике; раскрыта содержательная сущность формирования основ певческой культуры детей младшего школьного возраста; уточнена дефиниция понятия «подготовка студентов к формированию основ певческой культуры учащихся начальной школы»; разработана и теоретически обоснована компонентная структура, выявлены критерии, показатели и уровни готовности будущих специалистов; предложена экспериментальная модель подготовки студентов к формированию основ певческой культуры младших школьников в единстве мотивационного, профессионально-личностного, когнитивно-деятельностного и профессионально-креативного компонентов.

Обоснованы и разработаны методические основы подготовки иностранных студентов к формированию основ певческой культуры младших школьников, базирующиеся на научных подходах: гуманистическом, поликультурном, информационном, системном, личностно-ориентированном, компетентностном.

Разработана и экспериментально проверена поэтапная методика подготовки будущих учителей музыки к формированию основ певческой культуры учащихся начальной школы, состоящая из четырех этапов: мотивационно-побудительного, когнитивно-содержательного, аналитико-технологического, творчески-рефлексивного. Проведение педагогической работы предполагает использование методов: информационно-презентативных (мотивационно-побудительный этап), алгоритмически-поисковых (когнитивно-содержательный этап), оценочно-эвристических (аналитико-технологический этап), творчески-самостоятельных (творчески-рефлексивный этап).

Ключевые слова: будущий учитель музыки, основы певческой культуры, ученики начальной школы, методика підготовки.

Wang Tianqi. Methods of preparing future teachers of music to laying the foundations singers culture elementary school students. – Manuscript.

Thesis for a candidate s degree on specialty 13.00.02 – theory and methods of musical education. – National Pedagogical University named after M.P. Dragomanova. – Kyiv, 2017.

The thesis investigates the problem of training future music teachers to laying the foundations singers culture elementary school students: The state of elaboration of the problem in music and teaching science and practice; disclosed the content essence laying the foundations singers culture of elementary school children; clarified the definition of the concept of "preparing students for laying the foundations of the singers culture of primary schools"; developed and theoretically grounded piece structure identified criteria, indicators and the level of preparedness of future

specialists; the authorized model prepare students for laying the foundations of culture singers primary school children in the unity of motivation, professional and personal, cognitive-activity and professional-creative components.

Grounded and methodical bases for foreign students to laying the foundations of culture singers primary school children on the basis of humanistic, multicultural, information, system, person-centered, competency approaches.

Developed and tested every stage of preparation of future teachers of music for singers laying the foundations of the culture of primary school consisting of four stages: motivational incentive, cognitive-substantive, analytical and technological, creative and reflective.

Key words: methods of training future music teachers, singers foundations of culture, pupils of primary school.

Підписано до друку 09.03.2017 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Наклад 100 прим. Зам. № 068
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002.
(044) 239-30-26.